

4. Стахмич Ю. С., Цвеловська В. С. Перекладацькі деформації у художньому перекладі (на матеріалі українського перекладу роману С. Кінга «11/22/63»). Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог : Видво НаУОА, 2018. Вип. 3(71), С. 122–124.

5. Чередниченко О. І. Про мову і переклад. Київ : Либідь, 2007. 248 с

О. В. Чорноус
Донецький державний університет внутрішніх справ

МОТИВИ ПРИХОВУВАННЯ СПРАВЖНЬОГО ІМЕНІ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Сьогодні справжність офіційної антропонімної формули може бути легко підтверджена документально, за допомогою численних пошукових систем, соціальних мереж або й шляхом звернення до спеціалізованих установ, що мають доступ до баз даних, як-от судові та правоохоронні органи. При цьому чинне законодавство не забороняє громадянам України змінювати своє ім'я, прізвище та по батькові чи скористатися псевдонімом. У першому випадку зазвичай керуються статтею 295 Цивільного кодексу України, тоді як другий деталізовано в п. 2 статті 28: «При здійсненні окремих цивільних прав фізична особа відповідно до закону може використовувати псевдонім (вигадане ім'я) або діяти без зазначення імені» [4]. Означена норма не передбачає вимоги з'ясування причин такої заміни, лише містить вказівку про здійснення окремих цивільних прав, однак про мотивацію носія можна зробити деякі висновки, звернувшись до лексикографічних матеріалів. Наприклад, в енциклопедії «Українська мова» зафіксовано, що це прибране, вигадане ім'я, що має за мету маскування письменників або інших авторів перед сучасниками [3: 538]. Ґрунтовніше мотиви приховування справжнього імені описані в «Літературознавчому словнику-довіднику» (Київ, 2007): політичні переслідування (П. Рудченко), гендерні упередження (М. Вілінська), іноді й курйозні випадки (Г. Квітка-Основ'яненко, Б. Дідицький та ін.) [1: 567]. Абсолютно переконливим вважаємо твердження знаного українського одномаста П. Чучки про те, що псевдоніми допомагають тримати в таємниці авторське «я» або слугують для

маніфестації ідеологічного кредо [5: 82]. Широкий спектр причин для приховування автонімів описала укладачка словника псевдонімів Н. Павликівська: складні суспільно-політичні умови в різні часи, «авторська скромність, традиції, немелодійність справжніх прізвищ, невпевненість у своїх авторських силах» і навіть тому, що так було прийнято [2: 235].

Оскільки йдеться про антропонімну універсалью, коло потенційних мотивів може бути розширене спостереженнями в інших культурах. Так, прикметний факт був описаний анонімом з ініціалами I. A. в науковій розвідці з проблем латинізації антропонімів, що побачила світ у 1810 р. У ній було зауважено, що деякі науковці вважали власні антропоніми, передані вульгарними мовами, не придатними для зазначення на титульному аркуші інтелектуального твору, що спричиняло їх свідому латинізацію та грецизацію, як-от у випадку Еразма Ротердамського, який умисно змінив своє справжнє ім'я нідерландською мовою Gerrit Gerritszoon на латинський варіант Desiderius Erasmus Roterodamus, а також Йоганна Рейхліна, наймення якого німецькою мовою Johann Reuchlin було модифіковано в грецький відповідник Carnion [6: 249]. Відомі також приклади неоднозначного ставлення митців до своїх прізвищ та імен, що зрештою спричиняло численні трансформації або приховування за допомогою псевдоніма [8: 1911].

Порівняно з названими дещо іншою є позиція щодо маскуванню справжніх імен автора під вигаданим ім'ям Amphion: описуючи наявну в 1876 році систему кінних перегонів, дописувач журналу «Baily's Magazine of Sports and Pastimes» звертає увагу громадськості на значну небезпеку ведення бізнесу, укладання фінансових угод з тими, хто приховує своє справжнє ім'я за псевдонімом [7: 4]. На переконання автора, практика маскуванню є цілком прийнятною для акторів та митців у межах їхньої професійної діяльності, які в такий спосіб намагаються створити атмосферу таємничості навколо себе, однак є доволі ризикованою в діловій сфері, адже «невідомість є захистом для зловмисників».

Зауважимо, що питання маскуванню справжнього імені досі є одним із актуальних, тож потребує подальшого вивчення як в історичному контексті, так і з урахуванням нинішніх реалій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 752 с.

2. Павликівська Н. М. Псевдоніми як вид антропонімів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10 : Проблеми граматики і лексикології української мови*. 2007. Вип. 3. С. 234–240.

3. Псевдонім. *Українська мова: енциклопедія*. Вид. 2-ге, випр. і доп. Київ, 2004. 824 с.

4. Цивільний кодекс України : Кодекс від 16 січня 2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356.

5. Чучка П. П. Українські псевдоніми: статус, структура і функції. *Наукові записки Кіровоградського державного педуніверситету ім. В. Винниченка. Сер. Філол. науки (мовознавство)*. 2001. Вип. 37. С. 82–83.

6. А. І. On the Latinisation of names. *Classical Journal*. 1810 (June). Vol. 1. P. 247–251.

7. Amphion, pseud. Assumed names. *Baily's Magazine*. 1875 (Dec). Vol. 28. P. 3–7.

8. Stekel W. Die Verpflichtung des namens. *Zeitschrift fuer psychotherapie und medizinische psychologie*. 1911. Band III. Heft 2. S. 110–115.

І. В. Шиманович, А. Б. Приходько
Бердянського державного педагогічного університету

ВПЛИВ СТАРОДАВНІХ ФІЛОСОФСЬКИХ ТРАКТАТІВ КИТАЮ НА ФОРМУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

Образність мислення китайців закарбована у фразеологічних одиницях китайської мови. Фразеологізми – це особлива частина лексичного складу мови, що відображає національну культуру, традиції, менталітет та світосприйняття певного народу чи етносу. За допомогою органів чуття та розумової діяльності (порівняння та співставлення, починаючи від окремих предметів та почуттів до цілісної картини світу) на асоціативному рівні людина формує власне бачення світу. При цьому сприймає світ сприймається через призму об'єктів навколишнього середовища, частиною якого є тварини, птахи, рослини та ін.

З давніх часів поведінку людей порівнювали з поведінкою тварин, щоб відобразити різні аспекти людської природи. Тому дослідження національно-культурної спадщини Китаю включає в себе розгляд зооморфних метафор (зоометафор, зооморфізмів) або анімалістичних ідіом, що використовують